

بسم الله تعالى

دستور العمل استاندارد تارنما(وبسایت)های دستگاه‌های اجرایی و
درگاه (بورتال)های استانی

به تمامی دستگاه‌های اجرایی و استانداری‌ها

(۳۰)

به منظور تحقق "بند ۱۵ سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری" و در اجرای "ماده ۳۷ قانون مدیریت خدمات کشوری" و "برنامه توسعه دولت الکترونیک و هوشمند سازی اداری موضوع نقشه راه اصلاح نظام اداری مصوبه شورای عالی اداری ابلاغی ریاست محترم جمهور به شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰، ۱۳۹۳/۱/۲۰، کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی در هفتمین جلسه، مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۷، "دستورالعمل استاندارد تارنما (وبسایت)های دستگاه‌های اجرایی و درگاه (بورتال)های استانی" را به شرح سند پیوست شامل ۳۷ ماده و ۷ پیوست (۲۹ صفحه) تصویب نمود.

دستگاه‌های اجرایی مکلفند، نسبت به برنامه ریزی و اجرای استاندارد مذکور مطابق مفاد این سند اقدام نمایند.

از آنجایی که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ضمن نظارت بر اجرای دستورالعمل مذکور و اعمال نتایج پیشرفت در نظام ارزیابی عملکرد هر یک از دستگاه‌ها، موظف است گزارش عملکرد اجرای این دستورالعمل را هر شش ماه یک بار به شورای عالی اداری ارائه نماید، ضرورت دارد تمامی دستگاه‌ها گزارش نتایج اقدامات مربوطه را به این سازمان ارسال کنند.

محمد عسکری آزاد

جانشین رئیس در توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

و رئیس کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی

منطقه پستی: ۱۵۸۷۵-۴۴۴۲

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

تهران- خیابان شیده بشی- بلوک خیابان میرعاد- شماره ۱۶- ساختمان شیده بشی

دورگاه: ۸۸۵۴۶۹۲۹

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۲۴۹۹

(۱)

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

دستور العمل استاندارد تارنما (وبسایت)‌های دستگاه‌های اجرایی و درگاه (بورتال)‌های استانی

و

پیوست‌ها

۳۳

منهجه پی: ۴۲۴۴-۱۵۸۷۵

تهران- خیلان شید بختی- بخش خیلان میرخاد- شماره ۱۶- ساختمان شید بختی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورکار: ۸۸۵۴۶۴۲۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۷۳۹۹

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

بسم الله تعالى

دستور العمل استاندارد تارنماهای دستگاه‌های اجرایی و درگاه‌های استانی

الف - اهداف

ماده ۱: اهداف

- افزایش رضایت شهروندان و جلب اعتماد آنها
- بهبود کیفیت خدمات به مردم و کاهش مراجعه حضوری به دستگاه اجرایی برای دریافت خدمت
- افزایش دسترسی‌پذیری و امکان ارایه اطلاعات و خدمات به حداقل جامعه (از جمله استفاده کنندگان دستگاه‌های قابل حمل نظیر تلفن همراه، کم‌توانان و غیره)

ب - برنامه ریزی

ماده ۲: دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات دستگاه‌ها یا عنوانین مشابه مسئولیت مدیریت تارنمای دستگاه را برعهده دارند و هر واحد سازمانی مسئولیت بارگذاری و بهروزآوری محتواه مربوط به خود را دارد.

تبصره: کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه موظف است هر ساله برترین واحد سازمانی دستگاه را با توجه به میزان فعالیت و اثرگذاری در محتواه تارنماه معرفی و مورد تشویق قرار دهد.

ماده ۳: دامنه تارنما باید بر اساس بخشنامه شماره ۱۵۲۳۵۳/۱۹۰۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۰ تعیین و یا اصلاح شود. در خصوص درگاه‌های استانی دامنه باید مطابق با بخشنامه شماره ۱۶۵۲۲/۲۶۵۲۲ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ تعريف شود.

ج - اطلاعات و محتویات

ماده ۴: دستگاه‌های اجرایی موظفند حداقل اطلاعات ذیل را در تارنماهی دستگاه ارائه کنند.

• درباره ما

○ معرفی دستگاه

○ بیانیه مأموریت دستگاه / اهداف دستگاه

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- معرفی رئیس دستگاه
- تاریخچه
- برنامه‌های راهبردی
- بخش‌ها و واحدهای دستگاه
- نقش‌ها، وظایف و فعالیت‌های موجود دستگاه
- مدیران سازمان و وظایف، مسئولیت‌ها و رزومه آنها
- سازمان‌های وابسته
- ساختار سازمانی (تا سطح پست)
- متصدیان پست‌های سازمانی به همراه شماره تماس و پست الکترونیکی
- آگهی‌ها و رویه‌های استخدام
- تماس با ما
 - روش تماس با دستگاه
 - آدرس
 - پست الکترونیکی دستگاه
 - پست الکترونیکی مدیر تارنما
 - شماره تلفن دستگاه
 - نمابر
- اطلاعات و امکانات صفحه اصلی
 - هدف تارنما
 - پیوند به پایگاه مقام معظم رهبری
 - پیوند به پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری
 - پیوند به پایگاه اطلاع‌رسانی دولت
 - پیوند به سازمان‌های زیرمجموعه در تارنما دستگاه / و پیوند به دستگاه‌های استانی در درگاه استانی
 - پیوند به دستگاه‌های بالادستی در تارنما دستگاه

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- پیوند به صفحه شکایات، انتقادات و پیشنهادات
- پیوند به صفحه آرشیو
- پیوند به صفحه اعلام مزایده‌ها و مناقصات
- تاریخ آخرین بهروزرسانی
- قابلیت جستجو
- نقشه تارنما
- پرسش‌های متداول
- قابلیت شخصی‌سازی وب
- قالار بحث و گفتگو
- نظرسنجی
- شمارشگر بازدیدکنندگان
- امکان چاپ صفحات
- خبرخوان برای تبادل اطلاعات کوتاه مانند پیوندها و عنوان اخبار و مقالات
- خدمات
- شناسنامه خدمات
- لیست خدمات الکترونیکی
- لیست خدمات ارائه شده توسط دفاتر پیشخوان
- پیگیری خدمات جهت مراجعین
- الزامات قانونی
- امنیت اطلاعات
- بیانیه توافق سطح خدمت
- حفظ حریم شخصی (فرمت پیشنهادی در پیوست ۱)
- بیانیه مربوط به مالکیت معنوی و حق انتشار

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

ماده ۵: استانداری‌ها موظفند بجز موارد موضوع ماده ۴ این مصوبه، حداقل اطلاعات ذیل را نیز براساس ماده ۷ آینین نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی، شماره ۱۳۹۳/۶/۲۰۶/۹۳/۷۷۴۰ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۰ شورای عالی اداری در درگاه‌های استانی قرار دهند.

د- ظاهر تارنما

ماده ۶: به منظور سهولت در بهره‌برداری از تارنماهای دستگاه‌ها توسط شهروندان و مراجعین و همچنین به منظور داشتن یک قالب واحد که حتی در نگاه اول نشان‌دهنده دولتی بودن تارنما باشد، تارنماها باید به لحاظ چیدمان صفحه اصلی مطابق با پیوست ۲ این دستورالعمل، طراحی شوند. در این خصوص طراحی درگاه‌های استانی باید مطابق با پیوست ۳ این دستورالعمل، باشد.

تبصره: ساختار تارنماهای دستگاه‌ها حداکثر می‌تواند شامل ۴ سطح باشد. به نحوی که کاربر با حداقل ۳ کلیک به مطلب مورد نظر دسترسی پیدا کند.

۵- چیدمان مطالب بر اساس نیاز کاربر

ماده ۷: دستگاه‌های اجرایی موظفند مخاطبان خود را شناسایی کرده و با توجه به نیازمندی‌های آنها گروه‌های مختلف مراجعین را تشخیص داده و طراحی تارنما را در "منوی خدمات" واقع در نوار پیمایشگر (از مؤلفه‌های ذکر شده در پیوست ۲) بر اساس آن تعیین کنند.

و- دسترسی پذیری

ماده ۸: تارنماهای دستگاه‌های اجرایی باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که مرورگرهای شناخته شده^۱ و نسخه‌های مختلف آنها پس از بارگذاری تارنماه نتایج مشابهی را نشان دهند.

ماده ۹: حداقل صفحه اصلی تارنماهای دستگاه‌های اجرایی باید به غیر از زبان فارسی، به زبان انگلیسی هم در دسترس باشد.

ماده ۱۰: زمان بارگذاری تمام صفحات تارنماهی دستگاه‌های اجرایی با در نظر گرفتن بدترین حالت (پایین‌ترین سرعت اینترنت) نباید بیش از ۱۰ ثانیه به طول انجامد.

ماده ۱۱: در طراحی و تعیین زیرساخت‌های فنی تارنماها باید به‌گونه‌ای عمل شود که تارنما با انواع دستگاه‌های قابل حمل (موبایل، تبلت و غیره) سازگاری داشته باشد.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

تبصره: مستند ضوابط و استانداردهای فنی توسعه و طراحی تارنما مبتنی بر دستگاه‌های قابل حمل با عنوان "راهنمای عمل برای طراحی تارنماها با در نظر گرفتن دستگاه‌های قابل حمل"، در تارنمای سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برای بهره‌برداری در اختیار قرار می‌گیرد.

ماده ۱۲: به منظور وجود امکان کار افراد کم‌توان با تارنماهای دستگاه‌ها، باید استاندارد 2.0 WCAG که توسط کنسرسیوم جهانی وب^۲ منتشر شده است، در طراحی تارنما رعایت شود. (پیوست ۴)

ز - جستجو و راهنمایی

ماده ۱۳: تارنما باید به صفحه‌ای با عنوان نقشه تارنما مجهز باشد. لازم است موارد ذیل رعایت شود:

- نقشه تارنما باید در قالب متن و در یک فرمت دسترس پذیر ارائه شود.
- نقشه تارنما باید حداقل سه سطح از اطلاعات را پوشش دهد.
- نقشه تارنما باید بطور منظم بهروز شود.

ماده ۱۴: تارنما باید به ابزار جستجو با حداقل قابلیت جستجو براساس واژه‌های کلیدی مجهز باشد.

ح - گرافیک تارنما

ماده ۱۵: به منظور افزایش کارایی تارنما، استفاده از امکانات گرافیکی در طراحی تارنما باید حداقل باشد. (مراجعه به

پیوست ۵)

ماده ۱۶: در طراحی تارنماها باید از اسکرول عمودی^۳ تا حد امکان کم استفاده شود (حداکثر ۲ اسکرول) و از اسکرول افقی^۴ نیز اجتناب شود.

ط - تماس و پاسخگو بودن

ماده ۱۷: دستگاه‌های اجرایی موظفند امکان ثبت نام در تارنما را به منظور ارائه امکانات خاص (نشان‌دادن خدمات پرکاربرد، خدمات منتخب، سابقه فعالیت کاربر و غیره) به کاربران فراهم آورند. در این خصوص رعایت نکات ذیل الزامی است:

- روند ثبت نام باید ساده باشد و حداکثر به ۵ فیلد بستنده شود.

2 -world wide web Consortium

3 -Vertical scrolling

4 -horizontal scrolling

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان میراث و برنامه ریزی کشور

پیوست:

- فیلدها با توجه به ساز و کار دستگاه تعیین می شود. به عنوان مثال سازمان بیمه باید فیلد شماره بیمه را در فیلدهای ثبت نام قرار دهد.

- امکان ایجاد پروفایل شخصی وجود داشته باشد و همچنین تاریخچه مراجعه کاربر، نگهداری و به وی نمایش داده شود.
- در صورت ورود کاربر به سیستم، گزینه پروفایل شخصی به نوار پیماشگر اضافه شود.

همچنین در خصوص خدماتی که بصورت الکترونیکی از طریق تارنمای دستگاه ارائه می شوند ارائه یک شماره پیگیری به شهروند به منظور امکان پیگیری وضعیت درخواست خدمت الزامی است.

۵- ساختار اجرایی

ماده ۱۸: کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی هر دستگاه / کارگروه توسعه دولت الکترونیکی استان موضوع مصوبه شماره ۲۰۶/۹۲/۷۷۶ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۰ شورای عالی اداری و مصوبه شماره ۲۰۰/۱۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۱ شورای عالی فناوری اطلاعات علاوه بر مأموریت‌های محله در مصوبات مذکور، وظایف ذیل را برعهده دارند:

- تدوین اهداف کلی تارنما
- تعیین رویه نظارت بر عملکرد و بهروزرسانی تارنما
- تدوین سیاست‌های مربوط به آموزش مستمر کارشناسان مرتبط با تارنما
- تعیین سیاست‌های ارائه اطلاعات و خدمات بر روی تارنما
- تعیین سیاست‌های امنیتی حاکم بر اطلاعات و محتویات تارنما
- تدوین رویدایی جهت ارزیابی دوره‌ای تارنما به لحاظ ارتقای رضایت شهروندان و مراجعتین
- تدوین رویدایی جهت پاسخگویی به پیشنهادات و انتقادات مخاطبین

ق - توافق سطح خدمت تارنما

ماده ۱۹: تارنمای دستگاه‌های اجرایی باید دارای ویژگی‌های ذیل باشد:

- الف- به میز خدمت^۵ مججهز باشد تا در موقع عادی در ساعت‌های اداری پاسخگوی سوالات شهروندان باشد و در زمان‌های اوج کار^۶ به صورت ۷×۲۴ پاسخگویی به مراجعتین صورت پذیرد. (پیوست ۶)

۵-Help desk

۶- زمان‌های اوج کار براساس مأموریت دستگاه معادل با بازمه‌های زمانی مرتبط با خدمات مهم و معمولی تغییر ثبت نام برآورده می‌باشد.

۳۳ از ۷

تهران- خیلان شید بُشی- بُش خیلان میرعلاد- شماره ۱۶- ساختمان شید بُشی

منطقه پی: ۱۵۸۷۵-۶۳۴۴

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

ب- بیانیه توافق سطح خدمت تارنما که حاوی عناوین ذیل است در آن موجود باشد:

- زمان‌های برنامه‌ریزی شده برای بهروزرسانی تارنما که امکان دسترسی کاربران به تارنما وجود ندارد (برای بهروزرسانی تارنما باید از ساعات غیر اداری استفاده شود).
- حوزه پاسخگویی میز خدمت
- حداقل زمان برای پاسخگویی به سوالات دریافت شده از میز خدمت
- حداقل زمان بازگشت به حالت عادی بعد از خرابی
- درصد زمان‌های امکان اتصال به تارنما

ل - قرارداد میزبانی

ماده ۲۰: دستگاه‌های اجرایی موظفند در انتخاب سرویس میزبانی موارد ذیل را در نظر بگیرند:

- باید در مورد سطح اتصال (در دسترس بودن) و غرامت رعایت نکردن آن، با میزبان و ب توافق صورت گیرد. سطح اتصال باید حداقل ۹۹.۹۹٪ باشد.
- در مورد امنیت تارنما باید با میزبان و ب هماهنگی صورت گیرد و نیازمندی‌های امنیتی تعیین شده توسط دفتر فناوری اطلاعات دستگاه با توانایی‌های میزبان و ب مورد ارزیابی قرار گیرد.
- میزبان و ب باید براساس برنامه از پیش تعیین شده دستگاه، فرایند تهیه فایل پشتیبان را انجام دهد. توالی تهیه فایل پشتیبان باید در قرارداد مشخص باشد.
- باید هنگام تنظیم قرارداد مشخص شود که میزبان و ب توانایی در اختیار قرار دادن اطلاعات آماری مورد نیاز دستگاه را دارد یا خیر.
- وظیفه حصول اطمینان از داشتن پهنای باند مورد نیاز تارنما بر عهده میزبان و ب است.
- در تنظیم قرارداد چگونگی مدیریت مشکلات و رخدادها تعیین شود.
- باید میزبانی تارنماهای دولتی بر عهده خود دستگاه یا شرکت‌های داخل کشور باشد.
- میزبان تارنما باید توانایی در اختیار گذاشتن حداقل موارد ذیل را داشته باشد:
 - تعداد مراجعه‌کنندگان به تارنما
 - صفحاتی که کمترین مراجعه را داشته‌اند

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- صفحاتی که بیشترین مراجعه را داشته‌اند
- تعداد صفحات دیده شده
- فایل‌هایی که بیشترین دانلود را داشته‌اند
- فایل‌هایی که کمترین دانلود را داشته‌اند
- گزارشات خطاهای سرور
- گزارش مربوط استفاده از پهنای باند
- تناوب مراجعه کاربران
- توزیع جغرافیایی بازدیدکنندگان
- طول جلسه (session)
- درخواست‌های موفق
- درخواست‌های ناموفق

م- ارزیابی و توسعه

ماده ۲۱: دستگاه‌های اجرایی موظفند فعالیت‌های ذیل را به انجام برسانند و نتایج آن را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور (امور سیستم‌ها و دولت الکترونیک) انکاس دهند:

- برگزاری نظرسنجی مخاطبان از منظر رضایت کاربر و کاربردی‌بیری تارنما
- تهیه گزارش در خصوص مراجعین با استفاده از ابزارهای پایشی و تحلیلی^۷

ماده ۲۲: دستگاه‌های اجرایی موظفند در صورت اعمال تغییرات اساسی در تارنما بصورت زیر عمل نمایند:

- در مواردی که تغییرات دامنه نام اجتناب ناپذیر است، در نشانی قبلی سایت و یا صفحات باید تغییرات اطلاع داده شده و بعد از چند ثانیه (حداکثر ۱۰ ثانیه) بازدید کننده به صورت خودکار به صفحه جدید منتقل شود.
- مدیر تارنما (موضوع ماده ۲ این مصوبه) هنگام ایجاد تغییرات متناسب با حجم، وسعت و اهمیت تغییرات، قبل و بعد از اعمال تغییرات مهم نظری موارد زیر از راههای مختلف تغییرات را به اطلاع بازدیدکنندگان برسانند:
 - تغییرات نام دامنه و تغییرات نشانی صفحات پر مخاطب تارنما

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- تغییرات اصلی در پیمایش یا ساختار تارنما
- طراحی مجدد تارنما
- هر گونه اختلال در خدمات رسانی تارنما به همراه توضیح آن
- اطلاعات و خدمات جدید

ن- راهنمای مدیریتی و تکنیکی

ماده ۲۳: دستگاه‌های اجرایی موظفند امنیت تارنماهای خود را براساس ضوابطی که متعاقباً توسط شورای افتاد (امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و ارتباطات) ابلاغ خواهد شد، تأمین نمایند. همچنین رعایت موارد ذکر شده در پیوست شماره ۵، برای طراحی تارنما ضروری است.

س- اجرا و نظارت

ماده ۲۴: مستولیت حسن اجرای این مصوبه بر عهده کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه اجرایی / کارگروه توسعه دولت الکترونیکی استان بوده و مدیر تارنما (موضوع ماده ۲ این مصوبه) پاسخگو می‌باشد.

ماده ۲۵: دفاتر فناوری اطلاعات هر دستگاه یا عنایون مشابه، موظفند گزارشات عملکردی شش ماهه (مطابق پیوست ۷)، گزارش مشکلات مهم و شکاف‌های موجود در عملکرد تارنما دستگاه خود را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (امور سیستم‌ها و دولت الکترونیک) ارسال نمایند.

ماده ۲۶: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است تطبیق تارنماهای دولتی را با این استاندارد از طریق دریافت گزارشات دوره‌ای، تحلیل نتایج بازرگانی و ارزیابی آنها کنترل نماید.

ماده ۲۷: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است این استاندارد را با توجه به تغییرات و پیشرفت‌های فناوری در صورت لزوم مورد بازبینی قرار دهد.

(۱)

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست‌های دستور العمل استاندارد تارنماهای دستگاه‌های اجرایی و درگاه‌های استانی

۳۳ از ۱۱

صندوق پستی: ۳۳۴۴-۳۳۷۵-۱۵۸۷

تهران- خیلابن شید بختی- بخش خیلابن سیر ۱۰- شماره ۱۶- ساختمان شید بختی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دور نگار: ۸۸۵۴۶۹۲۹

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۷۴۹۹

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست تجویی

سازمان مریت و برنامه ریزی کشور

پیوست

پیوست ۱: فرمت پیشنهادی برای بیانیه حفظ حریم شخصی

اطلاعاتی که اتخاذ می‌شوند

به منظور کار با این تارنما و یا استفاده از خدمات آن برخی اطلاعات شخصی شما ممکن است اتخاذ شود. این اطلاعات شامل موارد ذیل می‌باشد:

—
—
—
—

چگونگی بهره‌برداری از اطلاعات

محل ذخیره‌سازی اطلاعات، نحوه استفاده از آنها، و افراد یا سازمان‌هایی که به آن دسترسی دارند به شرح ذیل است:

—

امنیت اطلاعات

ما اطمینان می‌دهیم که اطلاعات شما را بهغیر از موارد ذکر شده در این بیانیه، در اختیار هیچ سازمان، یا فرد، یا تارنمایی قرار نمی‌دهیم.

ما اطمینان می‌دهیم که درگاه‌های پرداخت الکترونیکی و اطلاعات پرداخت کاملاً امن و محترمانه هستند.

استفاده از کوکی‌ها

به منظور بهبود استفاده از تارنما، از کوکی‌ها استفاده می‌شود. کوکی یک فایل متغیر کوچک است که تارنما ما بر روی رایانه شخصی شما قرار می‌دهد تا بتواند اطلاعاتی در مورد استفاده شما از تارنما داشته باشد. شما می‌توانید با تغییر تنظیمات مرورگر خود، از استفاده از کوکی‌ها جلوگیری کنید.

پیوست ۲: راهنمای طراحی تارنما

به منظور حفظ وحدت رویه در دستگاه‌های زیرمجموعه دولت، کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از یک فرمت پایه واحد در طراحی و چیدمان مطالب تارنما خود پیروی نمایند. شکل ۱ نمای شماتیک مطالب موجود در صفحه اصلی تارنما و نحوه چیدمان آنها را با در نظر گرفتن اندازه صفحه رایانه شخصی نشان می‌دهد.

شکل ۱: فرمت استاندارد برای صفحه اصلی تارنماهی دستگاه**سرصفحه**

سرصفحه باید شامل مطالب و امکانات ذیل باشد:

• پیوند به

○ پایگاه مقام معظم رهبری

○ پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری

○ پایگاه اطلاع رسانی دولت

• عنوان و آرم دستگاه

• برچم جمهوری اسلامی ایران

• پیوند به نقشه تارنما

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست‌جمهوری
سازمان بیمه و برنامه ریزی کشور

- امکان ارایه نسخه چاپی
- شخصی‌سازی
- تغییر زبان

نوار پیمایشگر تارنما

نوار پیمایشگر تارنما باید حداقل شامل ۵ جزء صفحه اصلی، خدمات، کارکنان، قوانین و مقررات، تماس با ما و همچنین پروفایل شخصی (در شرایط خاص) باشد که شرح مطالب موجود در هر یک بصورت ذیل است:

- صفحه اصلی
- خدمات

لازم است منوی خدمات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات دستگاه رهنمون سازد. دسته‌بندی خدمات باید به تشخیص دستگاه و در راستای سهولت استفاده کاربر صورت پذیرد. به‌حال لیست خدمات باید براساس نحوه ارائه (اعم از الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و دفاتر پیشخوان) در دسترس باشد. لازم است علاوه بر لیست عنایین خدمات، اطلاعات مربوط به خدمت از جمله مدارک و مراحل لازم، مدت زمان تخمین زده شده برای ارائه خدمت، و نمودار جریان کار آن (در قالب شناسنامه خدمت) در تارنمای دستگاه موجود باشد که این اطلاعات باید حتماً از صفحه خدمات و یا از منوی خدمات قابل دسترس باشند.

نحوه ارائه خدمت (الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و از طریق دفاتر پیشخوان دولت) نیز باید ذکر شود. در صورتی‌که خدمت از نوع ارائه الکترونیکی باشد باید لینکی که شهروند را به فرایند الکترونیکی ارائه خدمت رهنمون می‌سازد موجود باشد.

چنانچه خدمت از نوع ارائه از طریق دفاتر پیشخوان دولت باشد باید لینک مربوط به لیست دفاتر پیشخوان بهمراه آدرس و تلفن آنها موجود باشد.

لازم است در صفحه خدمات امکان جستجوی خدمت حداقل براساس عنوان خدمت فراهم آید.

۳) کارکنان

لازم است منوی کارکنان در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات کارکنان رهنمون سازد. این خدمات به تشخیص دستگاه و با تعریف سطح دسترسی می‌تواند شامل مشاهده احکام، فیش حقوقی و غیره باشد.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۴) قوانین و مقررات

لازم است پیوند قوانین و مقررات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه قوانین و مقررات که شامل مصوبات و بخشنامه‌ها و آیین نامه‌های مرتبط با حوزه وظایف دستگاه می‌باشد، رهنمون سازد.

۵) تماس با ما

لازم است منوی تماس با ما در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه تماس با ما رهنمون سازد. در منوی تماس با ما وجود پیوند به میز خدمت تارنما (موضوع ماده ۱۹) ضروری است. صفحه تماس با ما علاوه بر میز خدمت باید شامل موارد ذکر شده در ماده ۴ بخش "تماس با ما" نیز باشد.

۶) پروفایل شخصی

منوی پروفایل شخصی باید در صورت ثبت‌نام و ورود کاربر به سیستم (موضوع ماده ۱۷) در نوار پیمایشگر نمایش داده شود و کاربر را به صفحه پروفایل شخصی رهنمون سازد. در این صفحه باید امکان انجام شخصی‌سازی از جمله انتخاب برخی خدمات، تاریخچه ورود کاربر به سیستم، خدمات استقاده شده توسط وی و غیره وجود داشته باشد.

منوی سمت راست

لازم است منوی سمت راست تارنما براساس ساختار سازمانی دستگاه تعییه شود. در این منو باید مطالب مورد نظر (خدمات، مصوبات، اخبار و غیره) به تفکیک واحد‌های سازمانی در اختیار کاربر قرار گیرد. همچنین منوی خدمات با توجه به اهمیت آن در منوی سمت راست می‌تواند تکرار شود. این منوی خدمات بسته به تشخیص دستگاه می‌تواند دسته‌بندی متفاوتی از خدمات ارائه دهد و یا اینکه دقیقاً تکرار منوی خدمات نوار پیمایشگر باشد.

شخصی‌سازی

شخصی‌سازی صفحات تارنما شامل موارد ذیل است:

- تغییر اندازه متن
- رنگ پس زمینه

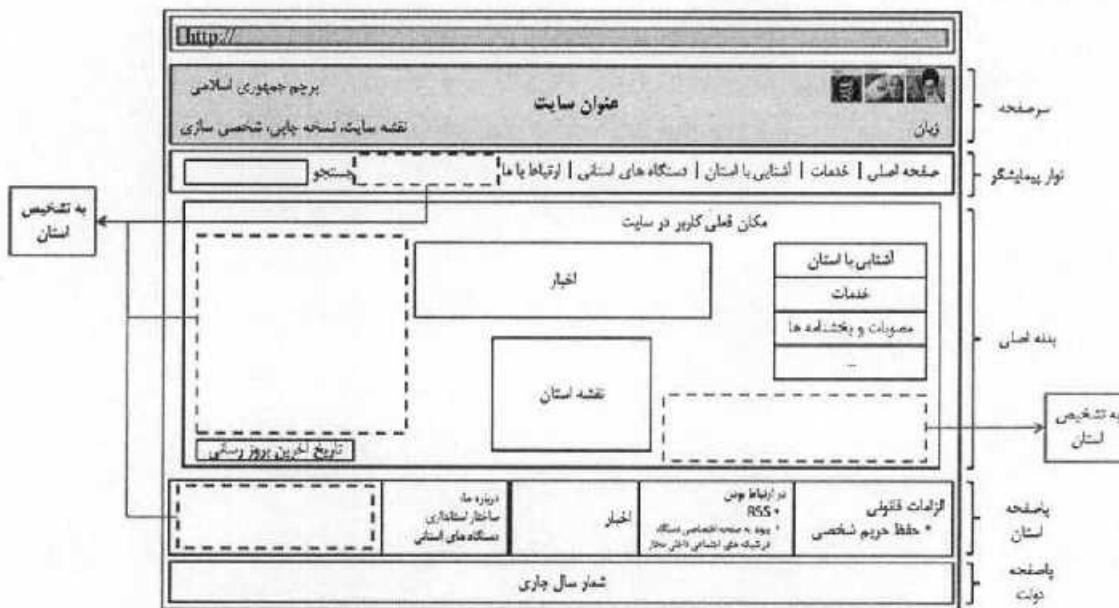
ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

پیوست ۳: راهنمای طراحی درگاه استان

لازم است به منظور حفظ وحدت رویه در درگاه‌های استانی، کلیه استانداری‌ها از یک فرمت پایه واحد در طراحی و چیدمان مطالب درگاه خود پیروی نمایند. شکل ۲ نمای شماتیک مطالب موجود در صفحه اصلی درگاه و نحوه چیدمان آنها را با درنظرگرفتن اندازه صفحه رایانه شخصی نشان می‌دهد.

شکل ۲: فرمت استاندارد برای صفحه اصلی درگاه استان

سرصفحه

سرصفحه باید شامل مطالب و امکانات زیر باشد:

• پیوند به

○ پایگاه مقام معظم رهبری

○ پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری

○ پایگاه اطلاع‌رسانی دولت

• عنوان سایت

• پرچم جمهوری اسلامی ایران

• پیوند به نقشه تارنما

- امکان ارایه نسخه چاپی
- شخصی سازی
- تغییر زبان

نوار پیمایشگر در گاه

نوار پیمایشگر در گاه باید حداقل شامل ۵ جزء صفحه اصلی، خدمات، آشنایی با استان، دستگاه های استانی، و تماس با ما باشد که شرح مطالب موجود در هر یک بصورت ذیل است:

- صفحه اصلی
- خدمات

لازم است منوی خدمات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات دولت رهنمون سازد. خدمات دولت باید در ۱۴ خوشه صنعت و تجارت، سلامت و بهداشت، امور بین الملل، امور داخلی کشور، فرهنگی و اجتماعی، انرژی، محیط زیست، منابع طبیعی و کشاورزی، رفاه و تأمین اجتماعی، امور حقوقی قضایی، اقتصادی و مالی، امنیت و مدیریت بحران، ارتباطات و اطلاعات، حمل و نقل و شهرسازی، و آموزش و پرورش دسته بندی شوند و لیست آنها در صفحه خدمات در اختیار کاربر قرار گیرد. لازم به ذکر است که میزان جزء شدن در منوی خدمات در نوار پیمایشگر باید حداقل یک سطح، یعنی تا سطح دسته بندی خدمات در ۱۴ خوشه باشد و بیشتر از آن به تشخیص استانداری بستگی دارد. علاوه بر لیست عنوان خدمات باید اطلاعات مربوط به خدمت از جمله مدارک و مراحل لازم، مدت زمان تخمین زده شده برای ارائه خدمت، و نمودار جریان کار آن در درگاه استانی موجود باشد که این اطلاعات باید حتماً از صفحه خدمات و یا از منوی خدمات قابل دسترس باشند.

نحوه ارائه خدمت (الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و از طریق دفاتر پیشخوان دولت) نیز باید ذکر شود. در صورتی که خدمت از نوع ارائه الکترونیکی بود باید لینکی که شهروند را به فرایند الکترونیکی ارائه خدمت رهنمون می سازد موجود باشد.

چنانچه خدمت از نوع ارائه از طریق دفاتر پیشخوان دولت باشد باید لینک مربوط به لیست دفاتر پیشخوان به همراه آدرس و تلفن آنها موجود باشد.

لازم است در صفحه خدمات امکان جستجوی خدمت حداقل براساس عنوان خدمت و دستگاه ارائه دهنده خدمت فراهم آید.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

۳) آشنایی با استان

لازم است منوی آشنایی با استان در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه آشنایی با استان رهنمون سازد. اطلاعات مورد نیاز شهروندان و گردشگران باید در قالب ۶ دسته کلی اطلاعات عمومی استان؛ تجارت و صنعت؛ آموزش، فرهنگ و هنر؛ کشاورزی و محیط زیست؛ بهداشت و درمان؛ امور قضایی و قوانین گروه بندی شده و در اختیار کاربران قرار گیرند. لازم به ذکر است که میزان جزء شدن در منوی آشنایی با استان در نوار پیمایشگر باید حداقل یک سطح، یعنی تا سطح عنوانین ۶ گروه مختلف باشد به گونه‌ای که هر یک از عنوانین کاربر را به صفحه (یا قسمت مربوط به) اطلاعات موجود در همان گروه هدایت نماید. وجود جزئیات بیشتر در منوی آشنایی با استان به تشخیص استانداری بستگی دارد.

حداقل اطلاعات موجود در هر یک از ۶ دسته مطابق ماده ۵ این مصوبه تعیین می‌شود.

۴) دستگاه‌های استانی

لازم است منوی دستگاه‌های استانی در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه دستگاه‌های استانی که شامل پیوند به کلیه دستگاه‌های استانی می‌باشد، رهنمون سازد.

۵) تماس با ما

لازم است منوی تماس با ما در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه تماس با ما که شامل کانال‌های ارتباطی با استانداری می‌باشد، رهنمون سازد. کانال‌های ارتباطی باید حداقل شامل نشانی، کد پستی، تلفن، نمایر، رایانامه باشد.

منوی سمت راست

منوی سمت راست باید حداقل شامل موارد خدمات، دفاتر پیشخوان دولت، و مصوبات و بخشنامه‌ها باشد. وجود منوی آشنایی با استان به دلیل اهمیت، در منوی سمت راست پیشنهاد می‌شود لکن ضروری نیست. زیرمنوی خدمات در منوی سمت راست کاربر را مستقیماً به صفحه خدمات هدایت می‌کند. لکن در این زیرمنو یک تقسیم بندی از خدمات براساس نحوه ارائه آنها (شامل الکترونیکی، غیر الکترونیکی، دفاتر پیشخوان دولت) باید وجود داشته باشد که کاربر را مستقیماً به لیست خدمات براساس این تقسیم‌بندی هدایت کند.

زیرمنوی دفاتر پیشخوان دولت کاربر را به صفحه دفاتر پیشخوان دولت هدایت می‌کند. در این صفحه حداقل اطلاعات مربوط به لیست دفاتر پیشخوان به همراه نشانی و شماره تماس آنها باید وجود داشته باشد.

شماره نامه: ۱۴۰۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

در نهایت زیرمنوی مصوبات و بخشنامه‌ها کاربر را به صفحه مصوبات و بخشنامه‌ها که شامل مصوبات و بخشنامه‌ها در سطح استانی و یا ملی باشد رهنمون می‌سازد.

نقشه استان

لازم است نقشه استان با قابلیت نمایش دادن کلیه شهرستان‌های استان بر روی درگاه استان قرار گیرد. به گونه‌ای که با کلیک کردن روی هر شهرستان اطلاعات مربوط به آن شهرستان از جمله قابلیت‌های شهرستان، شهرداری، فرمانداری، دستگاه‌های مربوطه، و غیره نمایش داده شود.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان میریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

پیوست ۴: سهولت کار افراد کم‌توان با تارنما

خطوط راهنمای تنظیمی توسعه کنسرسیوم وب جهان‌گستر در خصوص سهولت کار افراد کم‌توان با تارنما تحت عنوان

اصول زیر را در بر می‌گیرد: WCAG 2.0

۱. محتوای قابل دریافت:^۱

محتوای تارنما می‌بایست از طریق حس بینایی، شنوایی یا لامسه در دسترس باشد. در این راستا می‌بایست موارد زیر در طراحی تارنماها مورد لحاظ قرار گیرد:

- ۱- جایگزین‌های متى را برای هر محتوای بدون متن (تصاویر) در نظر بگیرید. طبق این روش، محتوای مورد نظر می‌تواند به سایر فرمهایی که کاربران به آن نیازمندند نظری خطا بریل، فایل صوتی، چاپ بزرگ، نشانگان یا زبان ساده تر تغییر یابد.
- ۲- جایگزین‌هایی را برای رسانه‌های مبتنی بر زمان پیش بینی کنید.
- ۳- محتوای تارنما را طوری تنظیم کنید که بتواند به روش‌های مختلف و بدون از دست دادن اطلاعات یا ساختار، قابل ارائه باشد.
- ۴- از طریق ایجاد تمایز بین متن و زمینه یا صدا و زمینه، دیدن و شنیدن محتوای تارنما را برای کاربران آسان کنید.

۲. محتوای قابل استفاده:^۲

- ۱- تمامی عملیات وب‌گردی می‌بایست با استفاده از کیبورد در دسترس باشد.
- ۲- زمان لازم را برای خواندن و استفاده از محتوا برای کاربران فراهم کنید.
- ۳- محتوا را به‌گونه‌ای طراحی نکنید که برای افراد مبتلا به بیماری صرع، تشنج ایجاد کند.
- ۴- روش‌هایی را طراحی کنید تا به کاربران در پیمایش تارنما و یافتن محتوای مورد نظر کمک کند و در هر لحظه موقعیت خود را در تارنما بدانند.

شماره نامه: ۱۴۰۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳. محتوای قابل درک^{۱۰}:

۱-۳ محتوای متى را به طور خوانا و قابل درک تنظیم کنید.

۲-۳ به کاربران کمک کنید تا از انجام عملیات خطأ اجتناب ورزند و در صورت لزوم قادر به تصحیح آن باشند.

۴. محتوای سازگار^{۱۱}:

۱-۴ سازگاری نارنما را با ابزارهای فعلی و آتی کاربران نظری فناوری‌های جانبی به حداقل برسانید.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۵: راهنمای مدیریتی و تکنیکی

برخی نکات فنی که برای طراحی تارنما لازم است رعایت شود به تفکیک موضوع بصورت زیر بیان می‌شود:

(۱) پیمایش

- لینک‌های مختلف نوار پیمایشگر باید توسط "فاصله + | + فاصله" از هم جدا شوند تا مشکلات دسترسی‌پذیری به وجود نیابد.
- نوار پیمایشگر باید از قابلیت‌های کلید فوری^{۱۲} استفاده کند.
- امکان دسترسی به محتویات مهم تارنما از صفحه خانه وجود داشته باشد.
- باید از هر صفحه‌ای در تارنما به صفحه خانه دسترسی وجود داشته باشد.
- باید مکان کاربر در هر صفحه‌ای از تارنما با مبدأ فرار دادن صفحه خانه، در بالای صفحه مشخص باشد.
- لینک به صفحاتی که در دست ساخت هست تا حد امکان وجود نداشته باشد.
- عنوان صفحه در تارنما یکتا باشد.
- عنوان صفحه مرتبط با محتوای صفحه باشد.
- اطلاعات بطور مناسب طبقه‌بندی شوند.
- امکان پیمایش بدون موس وجود داشته باشد.
- کاربران تارنما برای دیدن منوها و لینک‌های مهم و اصلی نباید نیاز به اسکرول کردن داشته باشند.
- در صفحات طولانی باید لینک‌هایی برای برگشت به بالا و پایین در همان صفحه برای پیمایش سریع ایجاد شود.

(۲) گرافیک تارنما

- باید دقت شود که همه کاربران اینترنت به رایانه‌های مجهز به آخرین امکانات گرافیکی دسترسی ندارند.
- باید بین رنگ‌های پس‌زمینه و رنگ فونت‌ها تضاد قابل ملاحظه‌ای وجود داشته باشد.
- باید به‌ازاء هر تصویر یک معادل متنی وجود داشته باشد.
- تصاویر باید شماره‌گذاری شده باشند.
- ابعاد تصاویر باید بطور دقیق بر حسب پیکسل در برنامه‌نویسی مشخص باشد.

شماره نامه: ۱۴۰۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان امنیت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

- اندازه (حجم) تصاویر باید به نحوی باشد که مانع بارگذاری سریع تارنما نشود.

- در صورت نیاز به تصاویر بزرگ، جهت پیش نمایش از ایکن تصاویر^{۱۳} استفاده کنید.

- از تصاویر برای رساندن پیام متنی خودداری شود.

- در صورت نیاز به استفاده از تصاویر باید قوانین، مقررات و شروط اسلامی رعایت گردد.

- از بکار بردن صفحات گرافیکی معرفی^{۱۴} جلوگیری کنید.

- برای صدا، ایمیشن و فیلم ابزار کنترل قرار داده شود. کاربر باید بتواند در صورت تمایل از پخش آنها جلوگیری نماید.

(۳) دسترسی‌پذیری

- امکان در تماس بودن با کاربر از طریق فناوری‌های مختلف^{۱۵}

- در نظر گرفتن ظرفیت ارسال و دریافت اطلاعات در هنگام طراحی تارنما

- صفحات باید در حالت غیر فعال کردن CSS هم قابل فهم و خوانا باشند.

- متن موجود در تارنما باید به خوبی قابل تشخیص از رنگ‌های پس زمینه باشد.

- تمامی تصاویر باید مجهز به خصیصه alt باشد.

- از تصاویر به منظور نمایش گزینه‌های متنی ابرپیوند استفاده نشود.

- اگر از دکمه پیمایشی استفاده می‌کنید، باید عملیات مرتبط با دکمه را در مقدار alt تصویر مربوطه بصورت متنی نشان دهد.

- از بکار بردن جدول به منظور همترازی^{۱۶} متن‌ها و دیگر اجزاء در طراحی صفحات جلوگیری کنید.

- هر جدول باید عنوانی که نشان‌دهنده اطلاعات موجود در جدول می‌باشد را داشته باشد.

(۴) ساختار فایل

- تارنماهای دولتی باید فرمت مستندات را با در نظر گرفتن: کاربرد مستند مربوطه، توالی استفاده از آن، دسترسی‌پذیر بودن

فرمت انتخاب شده، هزینه و زمان مورد نیاز برای تبدیل مستند به فرمت مورد نظر انتخاب نمایند.

- فرمت ارجح HTML و بعد از آن pdf است.

13 -thumbnail

14 -flash introduction page

15 -Feed, RSS

16 -alignment

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- در صورت استفاده از فرمت pdf باید لینک دانلود رایگان نرمافزار را نیز در تارنما و در نزدیکی مستند موجود نظر موجود باشد.
- از فرمتهایی که نرمافزار مربوطه آنها نیاز به خرید گواهی دارد خودداری کنید.
- لازم است در خصوص نوع فرمت، اندازه فایل و زمان دانلود با سرعتهای مختلف اتصال به اینترنت به همراه شرح کوتاهی در مورد محتوای فایل، اطلاع‌رسانی صورت پذیرد.
- باید تاریخ ایجاد و یا به روزرسانی فایل در پاورقی مستند مشخص باشد.
- بهتر است آدرس ایمیل تهیه کننده یا مستول مستند مشخص شود.
- بهتر است نام سازمان در مستند آورده شود.
- ورژن مستند مشخص باشد.
- لازم است نام فایل به گونه‌ای انتخاب شود که نشان‌دهنده محتوای مستند و یا هدف از آن باشد.
- از فاصله در نام فایل استفاده نکنید.
- به منظور استفاده از نام‌های چند بخشی از (-) استفاده کنید.
- نام فایل باید کوتاه و در عین حال نشان‌دهنده محتوای فایل باشد.
- در مورد فایلهای با حجم بالا بهتر است فایل به قسمت‌های کوچکتر بر اساس موضوع شکسته شود و بجای انتقال فایل بصورت یکجا و تحت یک فایل، تحت فایلهای HTML مجزا به سیستم کاربر فرستاده شود.
- در صورت استفاده از امکان بالا لازم است تمهداتی اندیشه شود که چنانچه کاربر از طریق موتورهای جستجو و یا طرق دیگر به میانه یک فایل هدایت شد، بتواند بداند که در حال خواندن چه فایلی است.

(۵) ثبت در موتورهای جستجو

دستگاه‌های اجرایی باید تارنماخود را در موتورهای جستجو^{۱۸} و فهرست‌های راهنمای^{۱۹} به گونه‌ای ثبت کنند که جستجوی نام دستگاه در موتور جستجو، تارنما دستگاه را در صفحه اول جستجو نمایش دهد. به منظور ثبت تارنما در موتورهای جستجو انجام موارد زیر پیشنهاد می‌گردد:

استفاده از فرابرچسب^{۲۰} منحصر به فرد که شامل عنوان صفحه^{۲۱}، توضیحات صفحه^{۲۲} و کلمات کلیدی^{۲۳} است.

17 -Search engines

18 -directories

شماره نامه: ۱۴۰۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- عنوان، توضیح و کلمات کلیدی در صفحه با محتویات واقع در آن صفحه سازگار و مشابه باشند.
- استفاده از لینک‌های داخلی و خارجی مناسب
- استفاده و بُث نقشه تارنما در موتورهای جستجو
- استفاده موثر از لینک‌های متقطع^{۲۲} بین صفحات
- بهروزرسانی مستمر صفحات تارنما

(۶) تست و آزمون

تست و آزمون موارد زیر بصورت بررسی تارنما و یا با استفاده از نرم‌افزارهای موجود قبل از بارگذاری تارنمای دستگاه توسط مسئولین مربوطه الزامی می‌باشد:

- تست لینک بین صفحات
- تست رنگ
- تست امنیت
- تست دسترس پذیری
- تست قابلیت استفاده مؤثر از تارنما
- تست‌های فنی مرتبط
- تست صحت محتوا

(۷) مدیریت تغییرات و مستندات

- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) باید یک یا بیش از یک کپی از تارنمای دستگاه را بر روی یک سیستم داخلی نگهداری نماید. این کپی، تارنمای دستگاه سایه نام دارد و این امر فرایند توسعه، بهروزرسانی و تست محتویات تارنمای دستگاه را پیش از اعمال نهایی آن بر روی تارنمای برخط سازمان تسهیل می‌کند.
- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) باید آوشیوی از سوابق و اطلاعات تارنما را نگهداری نماید.

19 -Meta Tags

20 -Page Title

21 -Page Description

22 -Keywords

23 -Cross linking

۳۳ از ۲۵

منطقه پستی: ۱۵۸۷۵-۴۳۴۴

تهران- خیلان شید بیشی- بخش خیلان سیرخاود- شاره ۱۶- ساختمان شید بیشی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورگار: ۸۸۵۴۶۹۲۹

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۴۹۹

(ش)

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پیوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) موظف است کلیه موارد مربوط به ساخت و ایجاد تارنمای دستگاه را که توسط نیروهای داخلی و یا نیروهای بیرونی انجام شده باشد را با جزئیات مستند نمایند.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۶: مشخصات میز خدمت

میز خدمت متبع یا منابعی است که با هدف ارائه اطلاعات به مخاطبان و همچنین پشتیبانی از آنها در رابطه با خدمات ارائه شده، در نظر گرفته می‌شود. هدف یک میز خدمت عموماً عیب یابی مسائل پیش آمده و یا پشتیبانی از مخاطبان در ارائه اطلاعات است. دستگاه‌های اجرایی موظفند تارنماها را به "میز خدمت الکترونیکی" به یکی از روش‌های گفتگوی برخط^{۳۴}، مرکز تلفن^{۳۵} و یا رایانه‌های مججهز نمایند تا در صورتی که کاربران قارنما در گرفتن خدمات و یا اطلاعات از تارنما با مشکلی مواجه شوند بتوانند از این طریق مسائل خود را مطرح کنند.

به منظور طراحی و بهره‌برداری مناسب از میز خدمت لازم است میز خدمت حداقل شامل اجزاء ذیل باشد:

(الف) مدیریت خدمات

(ب) مدیریت کاربران

(ج) ارتقاء و بهبود

(الف) مدیریت خدمات: در زمینه مدیریت خدمات فعالیت‌های ذیل قابل تعریف هستند:

- توزیع درخواست‌های ورودی: به منظور حصول اطمینان از اینکه درخواست‌های وارد شده به سرعت تحلیل شده و در صورت نیاز به فرد متخصص مورد نظر ارجاع داده می‌شود لازم است سیستمی برای توزیع درخواست‌های ورودی وجود داشته باشد.
- مدیریت درخواست‌های وارد شده: لازم است یک رویه مشخص برای رسیدگی به درخواست‌های وارد شده وجود داشته باشد. این رویه می‌تواند خیلی ساده و تنها شامل یک فعالیت باشد.
- حفظ یکپارچگی: چنانچه بیش از یک کanal ارتباطی در میز خدمت در نظر گرفته شده است لازم است مدیریت آنها بصورت یکپارچه انجام پذیرد و برنامه‌ای برای برقراری ارتباط بین کanal‌های میز خدمت، کاربر نهایی و در صورت نیاز پشتیبان‌های میز خدمت تدوین شود.
- نگهداری سابقه: لازم است امکان ردیابی و نگهداری سابقه کلیه درخواست‌های وارد شده وجود داشته باشد تا در صورت نیاز بتوان براساس آنها گزارشات تحلیلی تهیه نمود.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

رئاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- مدیریت دانش: لازم است سیستم‌ها و روش‌هایی برای دریافت، خبیط و به اشتراک گذاری دانش بدست آمده به منظور پاسخ به سوالات رایج، جستجوی مشکلات شناخته شده و بهبود خدمت به کاربر نهایی وجود داشته باشد. عنوان مثال می‌توان برخی سوالات را پس از انجام تحلیل‌های لازم به گروه سوالات پرتوکار^۶ اضافه نمود.

ب) مدیریت کاربران: در زمینه مدیریت کاربران فعالیت‌های ذیل قابل تعریف هستند:

- اولویت‌بندی: رویه‌ای برای اولویت‌بندی درخواست‌های وارد شده وجود دارد تا از انتساب مؤثر به متابع پشتیبانی و استفاده مؤثر از آنها اطمینان حاصل شود.
- مدیریت رضایت کاربر: لازم است فرایند یا رویه‌ای برای اندازه‌گیری و مدیریت رضایت کاربر وجود داشته باشد. (این فرایند می‌تواند در نظرسنجی پیش‌بینی شده برای تارنما - موضوع ماده ۲۱ - ادغام شود)
- تعامل دو سویه: لازم است امکان پیگیری درخواست مطرح شده توسط کاربر و آگاهی وی از وضعیت آن وجود داشته باشد.

ت) ارتقاء و بهبود: در زمینه ارتقاء و بهبود، فعالیت‌های ذیل قابل تعریف هستند:

- دسته‌بندی درخواست‌ها: لازم است رویه‌ای برای دسته‌بندی درخواست‌های وارد شده وجود داشته باشد تا به منظور بهبود خدمات و در صورت نیاز تعیین رویه‌های خاص از آنها استفاده شود.
- عوامل بحرانی موقتی: لازم است عوامل بحرانی موقتی برای میز خدمت که مهمترین آن برای یک تارنما متوسط زمان پاسخگویی به مسائل و مشکلات شهروندان است، براساس اهداف میز خدمت و سطح خدمت مورد نظر تعیین شوند.
- مدیریت عملکرد: لازم است عملکرد میز خدمت و واحدهای پشتیبان آن در صورت وجود، به طور منظم بررسی و تحلیل شود و نتایج اعلان عمومی شود.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

پیوست ۷: ماتریس انطباق با استاندارد ارائه شده

ماتریس انطباق ابزاری برای خود ارزیابی تارنماهای دستگاه‌های اجرایی و درگاه‌های استانی در اختیار آنها قرار می‌دهد. در قسمت اول ماتریس (شاخص‌های مشترک تارنماها و درگاه‌ها) ۵۸ شاخص مشترک در ۹ گروه استخراج شده است. در مقابل هر شاخص باید میزان انطباق بصورت کاملاً منطبق، تا حدودی منطبق، و غیر منطبق ذکر شود. در قسمت دوم ماتریس (شاخص‌های اختصاصی درگاه استان) ۳۶ شاخص خاص درگاه‌های استانی وجود دارد که در مقابل هر یک باید میزان انطباق بصورت کاملاً منطبق، تا حدودی منطبق، و غیر منطبق تعیین شود.

شاخص‌های مشترک تارنماها و درگاه‌ها				
توضیحات	میزان انطباق	شاخص	ردیف	گروه
		پژوه جمهوری اسلامی ایران در تارنما درج شده است.	۱	
		نوار پیمایشگر دولت شامل پیوند به پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری، پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، و پایگاه اطلاع رسانی دولت وجود دارد.	۲	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		عنوان تارنما کامل و گویا و مناسب است.	۳	
		دافتنه تارنما طبق دستورالعمل تعریف شده است.	۴	
		شعار سال جاری در پاصفحه تارنمای قرار داده شده است.	۵	
		کلیه صفحات تارنما مجهز به فرآیند حسب هستند.	۶	
		می‌توان تارنما را در موتورهای جستجو بدراحتی یافته.	۷	
		می‌توان محتویات تارنما را با جستجوی عبارات موجود در آنها، از طریق موتورهای جستجو یافته.	۸	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		لینک دستگاه‌های مرتبط در تارنما وجود دارد.	۹	
		بیانیه امنیت اطلاعات وجود دارد.	۱۰	
		بیانیه مربوط به حفظ حریم شخصی وجود دارد.	۱۱	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		بیانیه مربوط به مالکیت معنوی و حق انتشار	۱۲	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		تمامی اطلاعات مورد نیاز مخاطبان در مورد دستگاه، در بخش درباره ما موجود است. (درمورد سازمان معرفی دستگاه، بیانیه مأموریت، برنامه‌های استراتژیک، تاریخچه، بخش‌ها و دیار تمان‌های موجود، نقش‌ها، وظایف و قابلیت‌های موجود، مدیران سازمان و وظایف، مستولیتها و رزومه آنها، سازمان‌های واپسی، ساختار سازمانی، رویدهای استخدام)	۱۳	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		تمامی اطلاعات تماس مورد نیاز مخاطبان در بخش تماس با ما موجود است. (روش تماس با سازمان، آدرس، پست الکترونیکی سازمان، پست الکترونیکی مدیر تارنما، شماره تلفن، فاکس)	۱۴	۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹
		بیانیه هدف تارنما موجود است.	۱۵	

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان امنیت و برنامه ریزی کشور

شاخص‌های مشترک تارنماها و درگاهها				
توضیحات	میزان انطباق	شاخص	ردیف	گروه
		تاریخ آخرین پیروزرسانی در تارنما وجود دارد.	۱۶	۹
		بخش پرسش‌های متدالو در تارنما وجود دارد.	۱۷	
		نقشه تارنما حاوی حداقل سه سطح از اطلاعات است.	۱۸	
		شناسنامه خدمات دستگاه در تارنما موجود است.	۱۹	
		لیست خدمات به تفکیک ارائه الکترونیکی، غیر الکترونیکی و دفاتر پیشخوان در تارنما موجود است.	۲۰	
		لیست دفاتر پیشخوان به همراه آدرس آنها وجود دارد.	۲۱	
		راهنمای تکمیل فرم‌های موجود در تارنما وجود دارد.	۲۲	
		تالار بحث و گفتگو در تارنما وجود دارد.	۲۳	
		بخش نظرسنجی در تارنما وجود دارد.	۲۴	
		شمارشگر بازدیدکنندگان در تارنما وجود دارد.	۲۵	
		قوانین و مقررات مرتبط با دستگاه در تارنما وجود دارد.	۲۶	
		امکان چاپ در صفحات تارنما وجود دارد.	۲۷	
		تعداد کلیکهای لازم تا رسیدن به جزئی ترین محتویات بیشتر از ۳ عدد نیست.	۲۸	
		نوار پیماشگر در مکان مناسب قرار دارد.	۲۹	
		بیوند صفحه خانه در تمامی صفحات وجود دارد.	۳۰	
		نقشه تارنما در مکان مناسب قرار دارد.	۳۱	
		نقشه تارنما در فرمت دسترسی پذیر در اختیار است.	۳۲	
		بیوندهای دستگاه همگی معتبرند.	۳۳	
		امکان جستجو وجود دارد و به درستی کار می‌کند.	۳۴	
		اسکرول افقی وجود ندارد.	۳۵	
		اسکرول عمودی کمتر از ۲ است.	۳۶	
		تارنما بر روی مرورگرهای رایج بعدرسی نشان داده می‌شود.	۳۷	
		صفحة اصلی تارنما به زبان انگلیسی در دسترس است.	۳۸	
		زمان بارگذاری در کمترین سرعت حداقل ۱۰ ثانیه است.	۳۹	
		تارنما بر روی دستگاه‌های قابل حمل (موبایل، تبلت و غیره) به راحتی قابل استفاده است.	۴۰	
		امکان دسترسی به محتوای تارنما صرفاً با استفاده از کیبورد و بدون کاربرد ماوس وجود دارد.	۴۱	
		برای برای هر محتوای بدون متن از جایگزین‌های متى استفاده شده است.	۴۲	
		از نورپردازی و تصاویر چشمگذرن در تارنما استفاده نشده است.	۴۳	
		RSS یا تکنولوژی‌های مشابه برای تبادل اطلاعات وجود دارد.	۴۴	

۳۰ از ۳۲

منطقه پستی: ۱۵۸۷۵-۴۲۲۲

تهران- خیابان شهید بهشتی- بلوار خیابان میرخاوه- شماره ۱۶- ساختمان شهید بهشتی

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری

سازمان میراث و برنامه ریزی کشور

شاخص‌های مشترک تارنماها و درگاهها

گروه	ردیف	شاخص	میزان انطباق	توضیحات
اطلاعات	۴۵	خبر اخبار به روز است.		
	۴۶	اطلاعات موجود به روز هستند.		
	۴۷	خدمات دستگاه بطور مناسب دسته‌بندی شده است.		
تارنما	۴۸	امکان ارائه انتقاد، پیشنهاد و شکایت در تارنما وجود دارد.		
	۴۹	تارنما مجهز به میز خدمت است.		
	۵۰	پیوند پیگیری خدمات با شماره پیگیری وجود دارد و به درستی کار می‌کند.		
بررسی	۵۱	امکان ثبت نام در تارنما وجود دارد.		
	۵۲	فرایند ثبت نام ساده و با حداقل ۵ قبليه انجام می‌شود.		
	۵۳	پروتوكول شخصی با قابلیت نگهداری سابقه عملیات شهروند وجود دارد.		
	۵۴	امکان شخصی‌سازی وجود دارد.		
وقتی	۵۵	بازگشت تارنما به حالت عادی در صورت بروز مشکل در کمترین زمان صورت می‌گیرد.		
	۵۶	تارنما در ۹۹٪ درصد موقع به درستی کار می‌کند.		
	۵۷	بيانیه توافق سطح خدمت در تارنما وجود دارد.		
	۵۸	زمان‌های خروج از دسترس در تارنما موجود است.		

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست:

شاخص‌های اختصاصی درگاه‌ها

ردیف	گروه	شاخص	میزان انطباق	توضیحات
۱	اطلاعات عمومی	نقشه استان وجود دارد.		
۲		گزارش برنامه و بودجه استان وجود دارد.		
۳		معرفی اجمالی تاریخ، فرهنگ، و سنت‌های استان وجود دارد.		
۴		اطلاعات مربوط به حمل و نقل عمومی وجود دارد.		
۵		معرفی شهرستان‌ها، شهرها، بخش‌ها، روستاهای استان وجود دارد.		
۶		اطلاعات مربوط به مراکز صنعتی و صنایع وجود دارد.		
۷		اطلاعات مربوط به مراکز تجارتی و بازارگانی وجود دارد.		
۸		اطلاعات مربوط به محصولات تولیدی و خدماتی وجود دارد.		
۹		اطلاعات مربوط به بانکداری و بیمه وجود دارد.		
۱۰		معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان وجود دارد.		
۱۱		آگهی‌های استخدام وجود دارد.		
۱۲		مناقصه‌ها و مزایده‌ها وجود دارد.		
۱۳		تقویم وضعیت پیروزه‌ها و طرح‌های در دست اجرا در استان وجود دارد.		
۱۴	اطلاعات، فرهنگی و علمی	اطلاعات مربوط به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وجود دارد.		
۱۵		اطلاعات مربوط به حوزه‌ها و مراکز علوم دینی وجود دارد.		
۱۶		اطلاعات مربوط به مدارس وجود دارد.		
۱۷		اطلاعات مربوط به مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وجود دارد.		
۱۸		اطلاعات مربوط به بارگاه‌های فناوری وجود دارد.		
۱۹		اطلاعات مربوط به آثار باستانی و تاریخی وجود دارد.		
۲۰		اطلاعات مربوط به موزه‌ها و مراکز دیدنی وجود دارد.		
۲۱		اطلاعات مربوط به مراکز ورزشی وجود دارد.		
۲۲		اطلاعات مربوط به مراکز تفریحی و سرگرمی وجود دارد.		
۲۳		اطلاعات مربوط به کتابخانه‌های کامپیوتری، سمعی‌نمایی‌ها و همایش‌ها وجود دارد.		
۲۴	کتابخانه‌ی زبان	اطلاعات مربوط به جغرافیای استان وجود دارد.		
۲۵		اطلاعات مربوط به جاذبه‌ها و مکان‌های طبیعی وجود دارد.		
۲۶		اطلاعات هواشناسی وجود دارد.		
۲۷		اطلاعات کشاورزی و دامداری وجود دارد.		
۲۸	بنادر، اشتغال و رفاه	اطلاعات مربوط به بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها وجود دارد.		
۲۹		اطلاعات مربوط به داروخانه‌ها وجود دارد.		
۳۰		اطلاعات مربوط به مطب پزشکان وجود دارد.		
۳۱		اطلاعات مربوط به اورژانس وجود دارد.		
۳۲		اطلاعات مربوط به آمبولانس وجود دارد.		

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شاخص‌های اختصاصی درگاه‌ها

ردیف	گروه	شاخص	میزان انطباق	توضیحات
۳۳	دستگاه و مراکز خدماتی	اطلاعات مربوط به دقایق ثبت اسناد رسمی وجود دارد.		
۳۴			اطلاعات مربوط به دقایق ازدواج و طلاق وجود دارد.	
۳۵			اطلاعات مربوط به خدمات انتظامی وجود دارد.	
۳۶			اطلاعات مربوط به دادگاه‌ها وجود دارد.	
۳۷			اطلاعات مربوط به شوراهای حل اختلاف وجود دارد.	
۳۸			اطلاعات مربوط به پژوهشی قانونی وجود دارد.	
۳۹		اطلاعات مربوط به قوانین مرتبطا با اتباع خارجی وجود دارد.		